

BRANIMIR RITONJA

OSTANKI SVETLOBE

RAZSTAVA FOTOGRAFIJ
KURATORKA: MAG. MOJCA ŠTUHEC
Galerija DLUM, Židovska ul. 10, Maribor
12. 9.–30. 9. 2023

BRANIMIR RITONJA

OSTANKI SVETLOBE

Branimir Ritonja je pronicljiv opazovalec in vizualni zapisovalec življenja. Njegove fotografije prikazujejo več od zrcalne podobe ujetega trenutka, posnete so z veliko empatije. V obširnem avtorjevem opusu imajo poleg prepoznavno reprezentativnih portretov, prenekaterega mariborskega kulturnika ali umetnika, pomembno mesto cikli z vsebinsko kritičnim nabojem. Te mojster fotografije beleži v različnih okoljih, doma ali na tujem, pritegnejo ga različne kulture in družbene strukture. Pogosto portretira, a ne nujno ljudi, tudi slikovite ambiente, pokrajine in specifična urbana območja. Vešč je pretanjenega prikaza človekove osebnosti in domiselnega kadriranja prizora s perspektivično usmerjenim pogledom.

V pričujoči seriji črno-belih fotografij z naslovom Ostanke svetlobe Ritonja tematizira, kako si človek s sodobnim načinom življenja krči primaren bivanjski prostor. K vizualni izpovedi ga je spodbudilo spreminjanje nekdanj rodovitnih kmetijskih območij, v okolici Maribora, v kvaziurbana. Tovrstne podobe

beleži od leta 1988, ko se je začel razvijati južni del mesta, proti Hočam. Tja so zaradi bližine železniške proge in mestne vpadnice na prostrana polja umestili več industrijskih obratov in prve trgovske komplekse. Večina podob na pričujoči razstavi je mlajša, datirana v obdobje med letoma 2021 in 2022. Osredotočajo se na postopno pozidavo območja ob zahodni obvoznici. Tudi tukaj se srečamo z nakupovalno-obrtnim središčem, ki ga dopolnjujejo nove arhitekturno in urbanistično neatraktivne stanovanjske soseske. Bolj kot h kapitalu usmerjen dosežek družbe je avtorja pritegnilo, koliko je človek pri tem uničil naravo. Na opuščeni zemljiščih je ostalo precej gradbenega odpada, zavržene strojne opreme, pomožnih objektov in praznih nosilcev za reklamne panoje.

Te moteče elemente je umeščal v krajinsko fotografijo tako, da jih je kompozicijsko enkrat izpostavil, drugič prikri. Na primer povečal je zabojnik ali barako sredi travnika, usmeril pogled na odprto gradbišče

skozi luknjo zaščitne ograje in posnel ansambel informacijskih tabel, ki delovišče označujejo. Prisotnost trgovin in novih zgradb je na fotografijah komaj nakazal, postavil jih je v drugi plan, na rob koruznega polja ter divje zaraščenega travnika; tik pred rušenjem je posnel zapuščeno dvorišče večje hiše s podirajočo se garažo. Temu motivu v nasprotje pa je našel garažo v novi soseski. Nadalje, na eni od fotografij je v domiselno kompozicijski in vsebinski dialog postavil tudi vitalno drevo ter daljnovid.

Z izborom motivov in njihovo subtilno interpretacijo se je močno približal svojemu mentorju Ivanu Dvoršaku ter tradiciji fotografije Mariborskega kroga, ki je prav tako na videz banalne prizore stvarnosti ujel v neponovljivo črno-belo dramaturgijo lastnih občutenj. Na podoben način je Ritonja za učinkovitejšo vsebinsko dovršenost prizore različno kadriral. Pogosto je spustil zorni kot in kompozicijsko razmeroma veliko prostora namenil naravi ter nebu in iskal poudarke v vertikalnih

formah, medtem ko je v primeru zlatega reza likovne elemente bolj harmonično razporedil. Posebno vzdušje na posnetkih je pričaral, kadar se je med razvijanjem v temnici poigral z do-osvetljevanjem negativa. Spretno je uporabil svetlejšo skalo tonov in s tem dosegel več mehkoobe ter posledično manjšo razpoznavnost oblik. S tako poustvarjeno podobo so fotografije pridobile več čustvenega naboja in postale vsebinsko popolnejše. V njih je ugašanje svetlobe kot simbolično izginjanje vida, zaradi katerega nismo sposobni dojeti lastnega odnosa do okolice. S takšnim sporočilom se je avtor močno približal drži romantičnega umetnika, ki se je zatekal k idealom narave in se obupan predajal pesimističnim mislim o koncu sveta. A kljub vsemu je »ostanke svetlobe« Branimirja Ritonje možno prevesti tudi drugače, kot platonistično metaforo »razsvetljenega umskega uvida« v dejansko stanje in zadnje opozorilo k razumnejšemu ravnanju z okoljem.

Mag. Mojca Štuhec

BRANIMIR RITONJA BIOGRAFIJA

Branimir Ritonja (1961, Maribor) je postal član Fotokluba Maribor leta 1981, njegov mentor je bil Ivan Dvoršak. Leta 1989 mu je Jugoslovanska fotografska zveza podelila naziv kandidat mojster fotografije, leta 1995 FIAP naziv AFIAP in leta 1998 Fotografska zveza Slovenije naziv mojster fotografije. Dejavno je sodeloval pri ustanavljanju Fotogalerije Stolp v Mariboru in bil med letoma 1996–2022 njen umetniški vodja. Med letoma 2002–2022 je bil predsednik Fotokluba Maribor. Od leta 2007 je član ZDSLU in DLUM. Leta 2005 je študijsko preživel v Bratislavi in ustvaril fotografsko serijo na temo kontrastov. Za svoje delo je prejel več nagrad, med njimi izstopajo plaketa Francoske fotografske zveze (1986), Glazerjeva nagrada z listino za dosežke na področju kulture (2012), Zlata plaketa Zveze kulturnih društev Slovenije (2016), Srebrna plaketa JSKD (2019), bronasta medalja na Salonu lepih umetnosti v Parizu (2017), nagrada DLUM (2018) in nagrada na 8. Mednarodnem festivalu likovnih umetnosti v Kranju (2019).

KONTAKT

E-naslov: branimir.ritonja@gmail.com

Telefon: + 386 (0)51 336 991

Spletna stran: www.ritonja.com

SAMOSTOJNE RAZSTAVE (izbor):

- 2023 Ostanki svetlobe, Atrij ZRC SAZU, Ljubljana
- 2020 Železničarska kolonija, Fotografski muzej, Maribor
- 2019 Auschwitz, Sinagoga, Lendava
- 2018 Judovska pokopališča, Maribor, Sinagoga Arnuša, Galerija E2RD, Maribor
- 2017 Judovska pokopališča, Maribor, Sinagoga
- 2016 Portret, Maribor, Galerija DLUM, Festival fotografije Maribor
- 2015 Fotografov dnevnik, Havana, Hostel Pekarna, Maribor
- 2014 Obrazi (Portreti vstajnikov), Fotografski muzej Maribor (prenos 2014: Maribor, Fotogalerija Stolp)
Obrazi, Leskovački kulturni centar, Leskovac, Srbija
Fotokunst von Judith Michaelis (Hilden) und Branimir Ritonja (Maribor). Verlassene Orte, Städtische Galerie im Bürgerhaus, Hilden, Nemčija
Gesichter / Visages, Kunsthalle Feldbach, Feldbach, Avstrija
- 2013 Obrazi, Mala galerija (Cankarjev dom), Ljubljana
Kaznilnica, Grad Lendava, Lendava
- 2012 Ana Pečar in Branimir Ritonja: Kaznilnica, Galerija Delavskega doma, Trbovlje (prenos 2012: Tovarna umetnosti, Majšperk)
Branimir Ritonja. Kaznilnica (Penitenziario), Galleria La Roggia, Pordenone, Italija
Glazerjevi nagrajenci. Portreti mariborskih umetnikov, EPK 2012, Fotogalerija Stolp, Maribor
- 2009 Dotik, Univerzitetna knjižnica, Maribor
- 2006 Mesta, Graslov stolp, Slovenska Bistrica
Bratislava, KUD France Prešeren, Ljubljana
- 2005 Metka Kavčič-Takač, Branimir Ritonja. Sin salida, Galleria la Roggia, Pordenone, Italija
- 2004 Metka Kavčič-Takač, Branimir Ritonja. Sin salida / Brez izhoda, Miheličeva galerija, Ptuj
Branimir Ritonja, Galerija DLUM, Maribor
- 2003 »20«, Fotogalerija Stolp, Maribor
- 2002 Balet z bikom, Univerzitetna knjižnica, Maribor
- 1998 Grafiti, Mala galerija (Cankarjev dom), Ljubljana

SKUPINSKE RAZSTAVE (izbor):

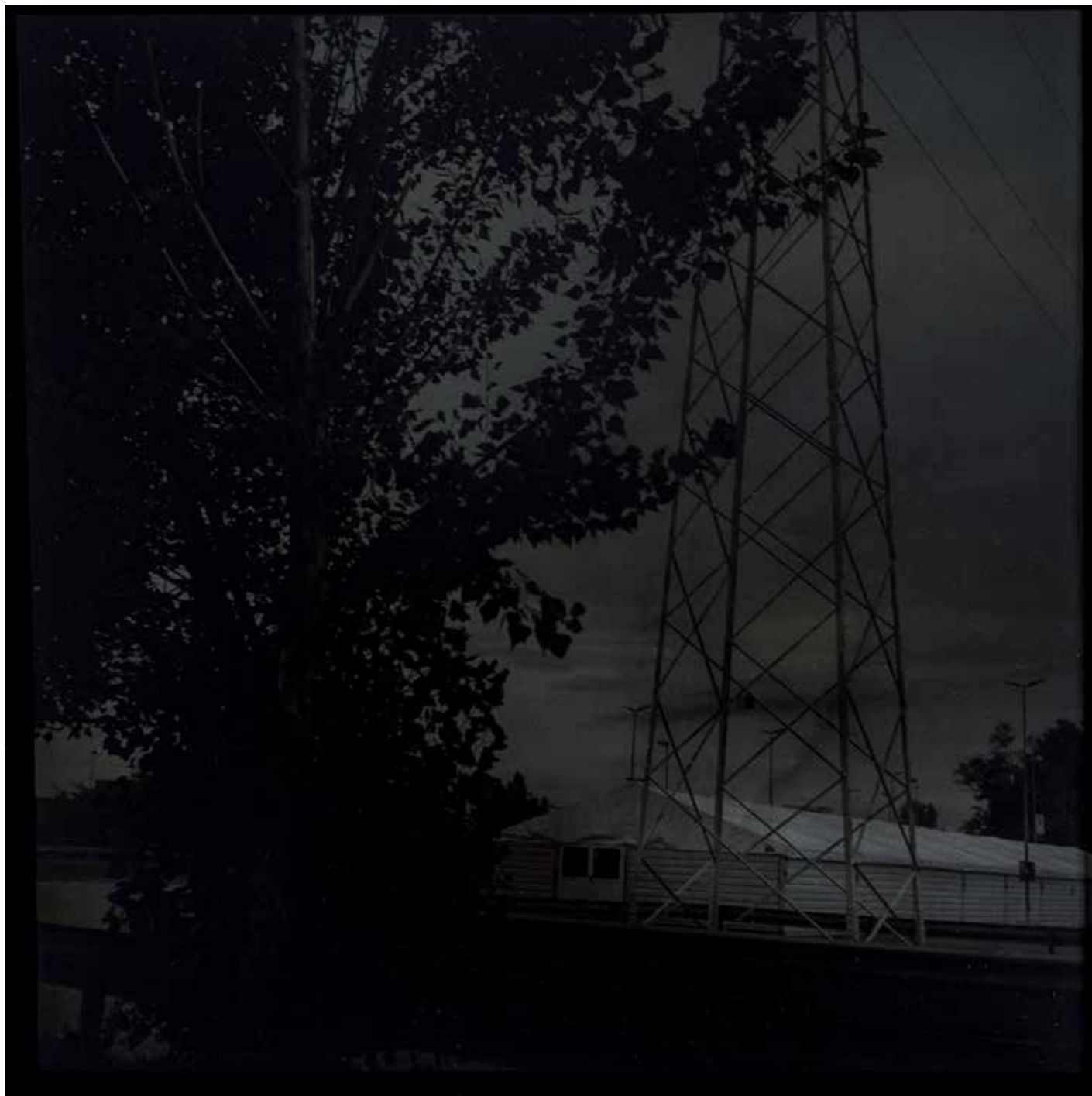
<p>2023 <i>Majski salon ZDSLJU 2023. Misterij Gea, Delavski dom Trbovlje</i>
<i>Nova F, Fotogalerija Stolp, Maribor</i>
<i>Odnosi 4, Fotogalerija Stolp, Maribor</i></p> <p>2022 <i>Majski salon ZDSLJU 2022. KIBLA PORTAL, Maribor</i></p> <p>2021 <i>Alkimisti, Fotogalerija Stolp, Maribor</i></p> <p>2018 <i>Festival fotografije Maribor 2018. Umetniki s fotoaparatom, Galerija DLUM, Maribor</i></p> <p>2017 <i>Le salon des Beaux Arts de la SNBA, Louvre, Pariz, Francija</i></p> <p>2016 <i>Made in Maribor, UGM Studio, Maribor</i></p> <p>2015 <i>Zlati fundus, Savaria Múzeum, Sombotel, Madžarska</i>
<i>Moj atelje v noči, Galerija Herman Pečarič, Piran</i></p> <p>2014 <i>Ulica – street photo, Fotogalerija Stolp, Maribor</i>
<i>Majski salon 2014. Voda, Gospodarsko razstavišče, Ljubljana (prenos 2014: Slovenski kulturni center Korotan, Dunaj, Avstrija)</i></p> <p>2013 <i>Materialnost, Kibla portal, Maribor</i>
<i>Pokrajina 2013, Galerija v Mestni hiši, Kranj</i></p> <p>2012 <i>EPK 2012: Zaprti prostori, Fotogalerija Stolp, Maribor (prenos 2012: Mestna galerija Šoštanj)</i>
<i>Majski salon 2012, Gospodarsko razstavišče, Ljubljana</i></p> <p>2011 <i>Glazerjevi nagrajenci – likovni umetniki skozi objektiv</i>
<i>Branimirja Ritonje in likovna dela nagrajencev, Galerija DLUM, Maribor</i></p> <p>2010 <i>Majski salon 2010. Prehojena pot, Koroška galerija likovnih umetnosti, Slovenj Gradec</i></p> <p>2008 <i>Člani Fotokluba Maribor, Galerija Spot, Zagreb, Hrvaška</i>
<i>Fotografija leta 2008. Razstava nagrajениh in izbranih fotografij natečaja, Cankarjev dom – preddverje, Ljubljana</i></p> <p>2007 <i>Triestefotografija: Nova slovenska fotografija, Kulturni dom, Trst, Italija</i></p> <p>2006 <i>Foto castrum 06. Podobe kovine, Pilonova galerija, Ajdovščina (prenos 2007: Fotogalerija Stolp, Maribor)</i></p>	2005 <i>Kabinet slovenske fotografije. Izbor iz zbirke, Galerija v Mestni hiši, Kranj</i> 2002 <i>1. mednarodna fotografska razstava. Miniature, Galerija v Mestni hiši, Kranj</i> 2001 <i>Akt na Slovenskem III. Fotografija, Jakopičeva galerija, Ljubljana</i> 1999 <i>Sodobna mariborska fotografija, Centar za kulturo, Čakovec, Hrvaška</i> 1998 <i>Fotografija leta. Natečaj revije Emzin, Mala galerija (Cankarjev dom), Ljubljana</i> 1997 <i>Fotoklub Maribor 1936–1996, Mala galerija (Cankarjev dom), Ljubljana</i> 1996 <i>Ob 60-letnici Fotokluba Maribor, Fotogalerija Stolp, Maribor</i> 1995 <i>Pokrajina 95, Galerija v Mestni hiši, Kranj</i> 1991 <i>Ekologija 91, Likovni salon, Celje</i> 1989 <i>6. jugoslovanska razstava fotografij, Razstavni salon Dušana Kvedra, Ptuj</i> 1987 <i>IV izložba fotografija i dijapozitiva »BIF '87«, Foto galerija, Novi Sad, Srbija</i>

FOTOGRAFSKE KNJIGE (izbor):

2003 <i>Mesta</i>   2011 <i>Kaznilnica</i>   2011 <i>Sužidci</i>   2011 <i>Max</i>   2015 <i>Fotografov dnevnik Kuba</i>   2016 <i>Fotografov dnevnik Maroko</i>   2017 <i>Konzentrationslager Auschwitz</i>

1. Iz serije Ostanke svetlobe, 2021–2022, srebrnoželatinska fotografija, ročni tisk, 23 x 23 cm

2. Iz serije Ostanki svetlobe, 2021–2022, srebrnoželatinska fotografija, ročni tisk, 23 x 23 cm

3. Iz serije Ostanke svetlobe, 2021–2022, srebrnoželatinska fotografija, ročni tisk, 23 x 23 cm

4. Iz serije Ostanki svetlobe, 2021–2022, srebrnoželatinska fotografija, ročni tisk, 23 x 23 cm

5. Iz serije Ostanke svetlobe, 2021–2022, srebrnoželatinska fotografija, ročni tisk, 23 x 23 cm

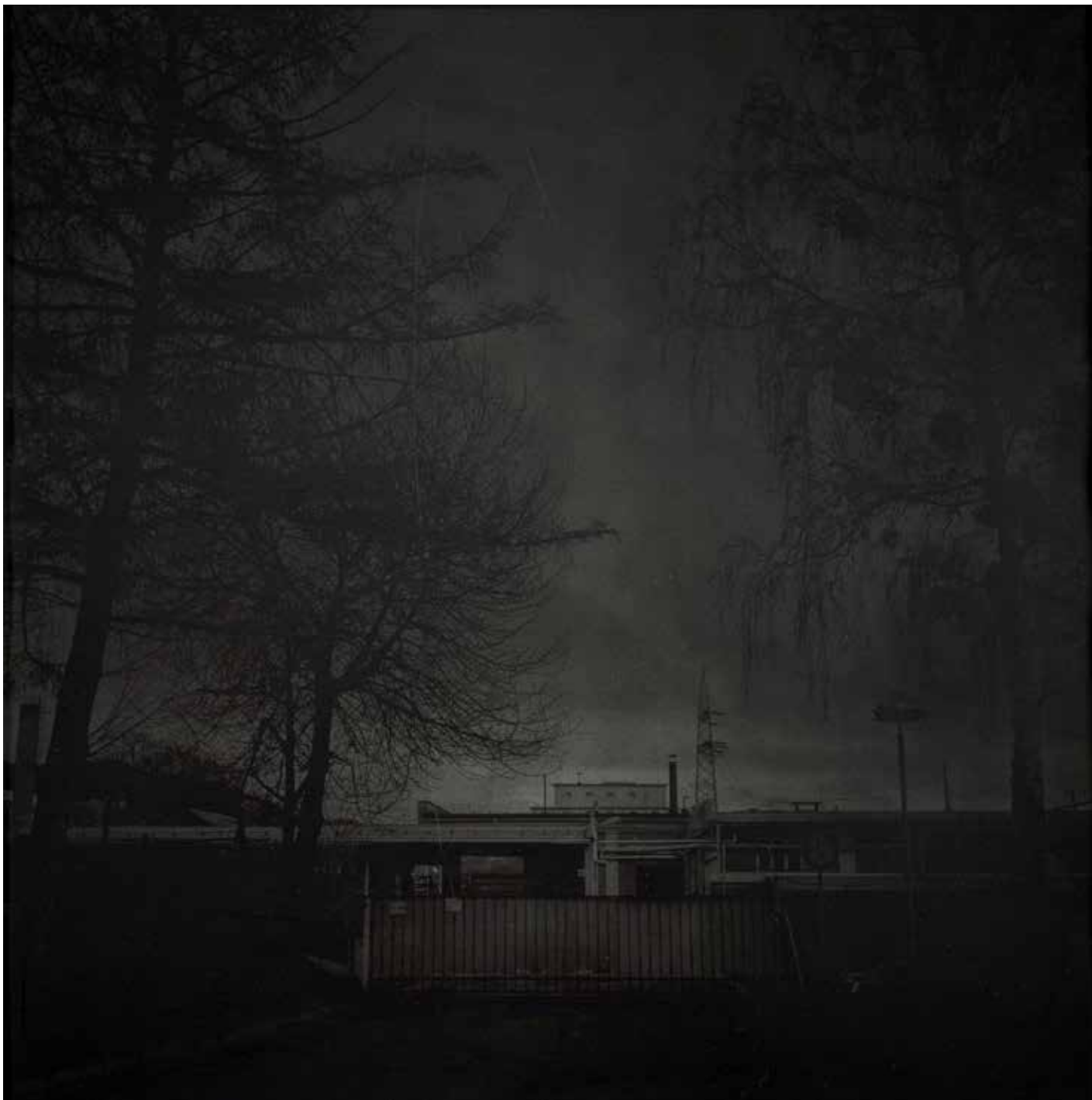
6. Iz serije Ostanke svetlobe, 2021–2022, srebrnoželatinska fotografija, ročni tisk, 23 x 23 cm

7. Iz serije Ostanke svetlobe, 2021–2022, srebrnoželatinska fotografija, ročni tisk, 23 x 23 cm

8. Iz serije Ostanke svetlobe, 2021–2022, srebrnoželatinska fotografija, ročni tisk, 23 x 23 cm

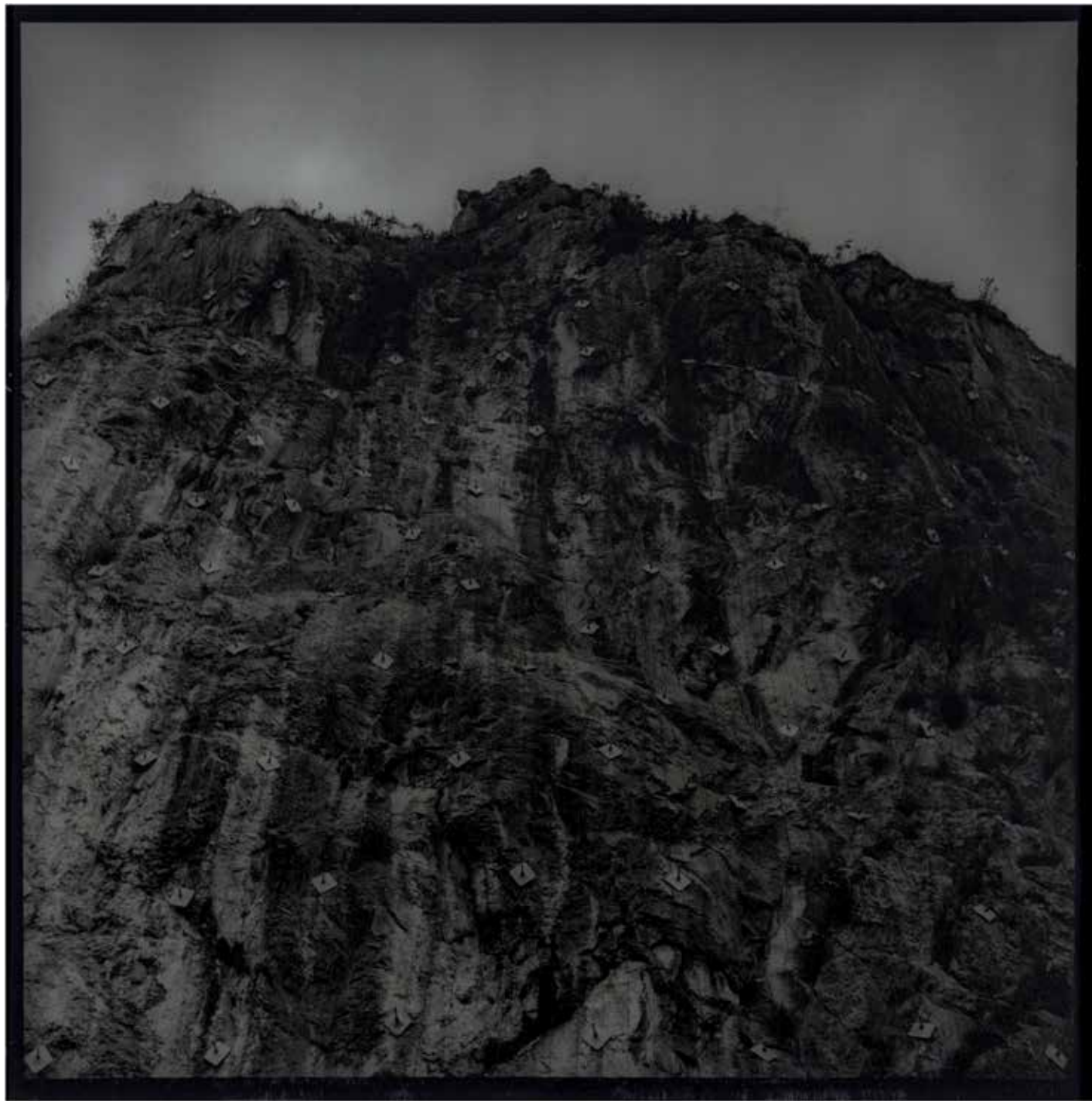
9. Iz serije Ostanki svetlobe, 2021–2022, srebrnoželatinska fotografija, ročni tisk, 23 x 23 cm

10. Iz serije Ostanke svetlobe, 2021–2022, srebrnoželatinska fotografija, ročni tisk, 23 x 23 cm

11. Iz serije Ostanke svetlobe, 2021–2022, srebrnoželatinska fotografija, ročni tisk, 23 x 23 cm

12. Iz serije Ostanke svetlobe, 2021–2022, srebrnoželatinska fotografija, ročni tisk, 23 x 23 cm

13. Iz serije Ostanke svetlobe, 2021–2022, srebrnoželatinska fotografija, ročni tisk, 23 x 23 cm

KOLOFON

Naslov kataloga: Branimir Ritonja – Ostanke svetlobe, razstava fotografij

Katalog izdal: DLUM, Trg Leona Štuklja 2, Maribor

Založnik: DLUM, Maribor

Zanj: dr. h. c. Vojko Pogačar

Avtorica besedila: mag. Mojca Štuhec

Vsebinski pregled kataloga: Marko Pak

Oblikovanje in tehnično urejanje: Vojko Pogačar

Avtor reprodukcij za katalog: Andrej Furlan, ZRC SAZU Ljubljana.

Razstava v galeriji DLUM,
Židovska ulica 10, Maribor

Izid: Maribor, september 2023

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

77.04(083.824)(0.034.2)

RITONJA, Branimir

Ostanke svetlobe [Elektronski vir] : razstava fotografij
: Galerija DLUM, Maribor, 12. 9. – 30. 9. 2023 / Branimir
Ritonja : kuratorica Mojca Štuhec ; [avtorica besedila
Mojca Štuhec]. - E-katalog. - Maribor : DLUM, 2023

Način dostopa (URL): <http://www.dlum.si>

COBISS.SI-ID 161821699

Sponzorji:

Mestna občina Maribor
Univerzitetno mesto

KULTURNA ČETR
židovska
CULTURAL QUARTER

BRANIMIR
RITONJA